

Asia: VN/6567/2022

Lausuntopyyntö valtioneuvoston asetuksesta hyvinvointialueen taloutta koskevien tietojen toimittamisesta sekä hyvinvointialueen taloustietojen toimittamiseen sovellettavista tietosisällöistä ja teknisistä kuvauksista koskien tilikautta 2023

Lausunnonantajan lausunto

1. Lausuntonne hyvinvointialueen taloutta koskevien tietojen toimittamisesta ja aikataulusta (valtioneuvoston asetus) (liitteet 1 ja 2)

-

2. Lausuntonne hyvinvointialueen ja hyvinvointiyhtymän talousraportoinnin kokonaiskuvasta (esitetyt raportointikokonaisuudet ja niiden sisällöt) ja siihen liittyvästä valtiovarainministeriön asetuksesta (liitteet 3, 4, 5 ja 8, taulukkomallit)

HTAS Hyvinvointialueen ja hyvinvointiyhtymä talousarvio ja -suunnitelma

Raportilla esitetään eriteltäväksi tiliryhmätasolla

- sosiaali- ja terveyden huolto, talousarvio ja -suunnitelma
- pelastustoimen talousarvio ja -suunnitelma
- yleiskatteisen rahoituksen ulkopuolisen toiminnan talousarvio ja -suunnitelma (yleinen toimiala ja markkinoilla tapahtuva toiminta)

sekä vastaavan jaon esittäminen investointien ja henkilötövuosien raportoinnissa.

Excel-raportointipohjalla jaottelussa on lisäksi omana luokkanaan hallinto- ja tukipalveluiden palveluluokat yhteensä. Hallinto- ja tukipalvelut on Päijät-Hämeen HVAlla suunniteltu tuotettavaksi keskitetysti omilta toimialoilta ja tukipalveluiden tuotot ja kulut suunnitellaan talousarviossa organisaatorakenteen mukaisesti tukipalveluiden ja hallinnon kustannuspaikoille. Esitetty raportointitapa tarkoittaa siten, että sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen kustannukset eivät sisällä mitään tukitoimintojen kustannuksia. Ihmettelemme, mitä lisäarvoa esitetty

raportointimalli tuo, koska tukipalveluiden järjestämistapa ja sisäisen laskennan toteutustapa vaihtelee hyvinvointialueittain ja tällä jaottelulla kootut talousarvioluvut eivät ole alueiden kesken vertailukelpoisia. Sitä vastoin raportoinnin tuottaminen tällä jaottelulla lisää työtä hyvinvointialueilla. Arvioimme tässä vaiheessa, että Päijät-Hämeen hyvinvointialueella vyörytyksinä käsiteltävät tukipalveluiden ja hallinnon kustannukset ovat yli 100 miljoonaa euroa, joten kyse ei ole vähäisestä kustannuserästä.

Vyörytysten ja sisäisen kaupan erien kohdistamiseen vuoden 2023 talousarviossa liittyy isoja epävarmuuksia sekä taloussuunnittelujärjestelmän että ylipäänsä koko hyvinvointialueen sisäisen laskennan toteutuksen näkökulmasta. Hyvinvointialueille on täysi työ organisaatorakenteen mukaisen talousarvion valmistelussa ja sisäiset erät sekä vyörytykset eivät välttämättä tule talousarvioon sisältymään ensimmäisenä vuonna lopullisessa laajuudessa ja esitetty ylimääräinen talousarvion jaottelu palveluittain lisää työtä hyvinvointialueilla.

Lisäksi toteamme, että markkinoilla tapahtuvan toiminnan eriyttäminen erikseen muusta toiminnasta ei ole mahdollista toteuttaa talousarviovaiheessa ilman merkittävää lisätyötä. Markkinoilla tapahtuvaa toimintaa on vain murto-osa kustakin toiminnoista ja talousarviossa toiminto budjetoidaan kokonaisuutena organisaatorakenteen mukaisesti. Eriytettävän toiminnan osuus koko toiminnasta on ylipäänsä marginaalinen; vuoden 2021 tilinpäätöksessä Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän kilpailluille markkinoille kohdistuva liikevaihto oli vain 0,8 % koko yhtymän myyntituotoista ja 0,7 % toimintakuluista. Vastustamme kilpailluilla markkinoilla tapahtuvan toiminnan erillistä raportointia talousarvion osalta ja esitämme talousarvion esittämistä organisaatiotasolla vuonna 2023.

Päijät-Hämeen hyvinvointialueella ei ole teknisesti mahdollisuuksia toteuttaa henkilötyövuosien budjetointia vuoden 2023 talousarviossa palvelutasolla. Kilpailluilla markkinoilla tapahtuvan toiminnan tai yleiskatteellisen rahoituksen osalta henkilötyövuosien suunnittelu ei ole järkevästi toteutettavissa vuonna 2023 eikä tulevaisuudessa johtuen toiminnan marginaalisuudesta suhteessa kokonaistoimintaan. Henkilötyövuosien raportointivelvollisuus talousarvion osalta tulisi olla velvoittavaa aikaisintaan vuodesta 2024 alkaen.

HHTNR Hyvinvointialueen ja hyvinvointiyhtymän toimialakohtainen neljännesvuosiraportointi (seuraavan kuun viimeiseen päivään mennessä)

Esitetyn palveluluokkajaon osalta esitämme samat ongelmat kuin HTAS-raportoinnin kohdalla ja esitämme neljännesvuosiraportoinnin toteuttamista organisaatiotasolla vuonna 2023.

Yleiskatteisen rahoituksen ulkopuolisen toiminnan toteuman laskeminen kesken tilikauden aiheuttaa merkittävää manuaalista lisätyötä, koska kilpailluilla markkinoilla tapahtuvan toiminnan eriyttäminen joudutaan toteuttamaan erillislaskelmin ja se ei ole automatisoitavissa järjestelmistä. Vastustamme yleiskatteisen rahoituksen ulkopuolisen toiminnan eriyttämistä HHTNR raportilla.

HHTPA Hyvinvointialueen ja hyvinvointiyhtymän tilinpäätösarvio ja HTPPE Hyvinvointialueen ja hyvinvointiyhtymän tilinpäätösennuste

Edellä esitetyin perustein vastustamme markkinoilla tapahtuvan toiminnan raportointivelvoitetta kesken tilikauden, koska ennusteen laatiminen tällä tarkkuudelle edellyttää merkittävää manuaalista lisätyötä.

Tilinpäätösennuste laaditaan tyyppillisesti organisaatorakenteen mukaisena, joten esitetty jako myös muilta osin lisää ennusteen laadintaan tarvittavaa työtä hyvinvointialueella. Esitämme tilinpäätösennusteen laatimista organisaatiotasolla.

3. Lausuntonne hyvinvointialueen ja hyvinvointiyhtymän tilikartasta (liite 6)

-

4. Lausuntonne hyvinvointialueen ja hyvinvointiyhtymän palveluluokituksesta (liite 7)

Kommentit esitettyihin palvelutehtävälukituksen muutoksiin

Palveluluokat 2464, 2468, 2472, 2476, 2480: Mielenterveyspalvelujen ja päihdepalvelujen jako eri palveluluokkiin on todella vaikeaa. Asiakkaat ovat hyvin usein kummankin palvelun piirissä. Sosiaalihuollon palvelutehtävissä ei ole mielenterveyspalvelutehtävää.

Palveluluokka 2488: Ehkäisevän päihdetyön erittely omaan palveluluokkaan on hankalaa. Työtä tehdään muiden palvelujen sisällä, esim. sote-keskusten avovastaanotolla, suunterveydessä, päivystyksessä, keskussairaalan poliklinikalla ja vuodeosastolla.

Palveluluokka 5601: Palvelukuvauksessa ja huomauksessa ei mainita, että tähän luokkaan kuuluu myös kotoutumislain perusteella maksettava valtion 100 % korvaama toimeentulotuki. Asiasta on maininta vain palveluluokassa 2903.

5. Lausuntonne THL:n Sairaaloiden tuottavuus -kyselyn taloustietojen sisällyttämisestä raportointiin (ks. taulukkomallit, HHYTT, välilehti k-t01 THL:n erillistarpeet hyvinvointialueilta ja hyvinvointiyhtymiltä)

-

6. Lausuntonne teknisistä määritteistä ja pakollisuuksista (taulukkomallit ja tekniset taksonomia- ja tiedostopaketit, ks. linkit)

-

